

Dosarul nr. 3r-104/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani – V. Muntean
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – N. Budăi, I. Țurcan, I. Muruianu
Instanța de recurs: Curtea Supremă de Justiție – A. Cobăneanu, N. Vascan, D. Mardari
Instanța de revizuire: Curtea de Apel Chișinău - N. Budăi, A. Malîi, I. Muruianu

DECIZIE

19 august 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătoriai

Tamara Chișca-Doneva
Victor Burduh
Maria Ghervas

examinând recursul declarat de către Irina Rusalenco, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de către Irina Rusalenco împotriva notarului public Rodica Semionova și Oficiului Cadastral Teritorial Chișinău (succedat în drepturi de Instituția Publică „Agenția servicii publice”) cu privire la obligarea eliberării certificatului de moștenitor legal, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 14 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de către Irina Rusalenco, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc împotriva deciziei din 31 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău,

constată :

La 18 august 2016 Irina Rusalenco a depus o cerere de chemare în judecată împotriva notarului public Rodica Semionova și Oficiului Cadastral Teritorial Chișinău, prin care a solicitat obligarea notarului public Rodica Semionova să-i elibereze certificatul de moștenitor legal asupra întregii averi succesoriale rămasă după decesul mamei sale, Zoia Fomusova, decedată la 06 februarie 2015, și anume, apartamentul nr. xxxxx, cu suprafața de 48,3 m.p., amplasat pe str. xxxxx, nr. xxxxx, mun. Chișinău, radierea din Registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate al lui Alexandr Formusov asupra apartamentului nr. xxxxxx, cu suprafața de 48,3 m.p., amplasat pe str. xxxxxx, mun. Chișinău, încasarea, în mod solidar, de la notarul Rodica Semionova și Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău a sumei de 30 000 lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral și a sumei de 10 000 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistența juridică.

Prin încheierea din 05 octombrie 2016 a Judecătoriai Buiucani, mun. Chișinău,

în temeiul art. 267 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată depusă de Irina Rusalenco împotriva Oficiului Cadastral Teritorial Chișinău cu privire la radierea din Registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată, a fost scoasă de pe rol, din motiv că nu a fost respectată procedura de soluționare prealabilă a cauzei pe cale extrajudiciară. (f.d. 41, 43-45)

Prin decizia din 08 decembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a respins recursul declarat de către Irina Rusalenco și s-a menținut încheierea din 05 octombrie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău. (f.d.55-59)

Prin hotărârea din 20 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani s-a respins ca fiind nefondată acțiunea înaintată de către Irina Rusalenco.

Prin decizia din 31 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de către Irina Rusalenco și s-a menținut hotărârea din 20 ianuarie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

Prin încheierea din 24 octombrie 2018 a Curții Supreme de Justiție s-a declarat inadmisibil recursul înaintat de către Irina Rusalenco.

La data de 05 noiembrie 2019 Irina Rusalenco, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc, a depus cerere de revizuire, solicitând să fie declarată admisibilă cererea de revizuire, admiterea ei și casarea hotărârii din 20 ianuarie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, cu restituirea cauzei la rejudecare în instanța de fond.

Prin încheierea din 14 ianuarie 2020 Curtea de Apel Chișinău a respins, ca fiind inadmisibilă, cererea de revizuire declarată de Irina Rusalenco, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc, împotriva deciziei din 31 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, emisă în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de către Irina Rusalenco împotriva notarului public Rodica Semionova și Organul Teritorial Cadastral Chișinău, succedat în drepturi de ÎP „Agenția Servicii Publice” cu privire la obligarea eliberării certificatului de moștenitor legal încasarea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

La 31 ianuarie 2020 Irina Rusalenco, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc, a depus recurs, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a încheierii din 14 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, cu soluționarea prin decizie a cererii de revizuire, admiterea acesteia, casarea integrală a hotărârii din 20 ianuarie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, cu restituirea cauzei în instanța de fond spre rejudecare.

În motivarea recursului reprezentantul recurenteii a invocat că instanța de apel a interpretat eronat și a aplicat greșit prevederile art. 8 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, art. 14 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, art. 1, 6, 41 din Constituția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, art. 1 al Primului Protocol adițional la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, art. 1, 4, 7, 20, 116, 120 din Constituția Republicii Moldova.

Totodată, a indicat că instanța nu a aplicat prevederile Hotărârii Parlamentului Republicii Moldova nr. 39 din 08.06.2019 referitoare la recunoașterea caracterului

captiv al statului Republica Moldova și a încălcat un drept fundamental - dreptul la un proces echitabil, prevăzut de art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale.

Consideră că hotărârea irevocabilă este hotărârea din 20 ianuarie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, care este supusă revizuirii, dar nu decizia din 31 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, așa cum menționează instanța de apel.

În conformitate cu art. 242 Cod administrativ recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Încheierea Curții de Apel Chișinău a fost emisă la data de 14 ianuarie 2020 și expediată în adresa participanților la proces la data de 11 ianuarie 2020 (f.d. 245), însă confirmarea recepționării de către Irina Rusalenco, sau avocatului Nicolae Daniliuc la materialele cauzei nu este. Totodată, în cererea de recurs avocatul Nicolae Daniliuc a menționat că a primit încheierea contestată la data de 26 ianuarie 2020. (f.d. 247)

Astfel, recursul depus la data de 31 ianuarie 2020, se consideră declarat în termen.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 243 alin. (2) Cod administrativ instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Din conținutul recursului, depus de către Irina Rusalenco, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc, rezultă că recurenta nu este de acord cu încheierea din 14 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de către Irina Rusalenco. (f.d. 247-253)

La fel, s-a constatat că pentru a se pronunța astfel, instanța de revizuire a reținut că argumentele invocate de către reprezentantul revizuintei Irina Rusalenco, avocatul Nicolae Daniliuc, nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 449 lit. b) Cod de procedură civilă, deoarece revizuirea este posibilă doar în cazurile în care sunt invocate și sunt probate circumstanțe, fapte ori evenimente prevăzute de lege ca temeiuri, care sunt esențiale pentru relațiile în litigiu și de natură să influențeze soluția adoptată, condiție însă ce nu s-a confirmat la caz.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră justă concluzia instanței de revizuire privind

respingerea ca inadmisibilă a cererii de revizuire.

Aici, instanța de recurs reiterează că conform art. 195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contencios administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedură civilă, cu excepția art. 169-171.

Codul administrativ nu prevede norme cu privire la revizuirea unei hotărâri judecătorești irevocabile, aplicabile fiind în aceste situații normele din Codul de procedură civilă.

Respectiv, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ, analizând situația de fapt din prezenta speță, consideră oportun de a reitera prevederile art. 451 alin. (1) Cod de procedură civilă, care stabilește expres că cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447 Cod de procedură civilă, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 Cod de procedură civilă și anexându-se probele ce le confirmă.

Instanța de recurs menționează că, revizuirea este posibilă doar în cazurile în care sunt invocate și sunt probate circumstanțe, fapte ori evenimente prevăzute de lege ca temeiuri, care sunt esențiale pentru relațiile în litigiu și de natură să influențeze soluția adoptată. Temeiurile declarării revizuirii sunt expres prevăzute în art. 449 Cod de procedură civilă, care poartă un caracter exhaustiv.

Pornind de la aceste cerințe, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că revizuirea unei hotărâri date de către instanță este posibilă doar în cazul în care solicitantul, după devenirea irevocabilă a hotărârii, intră în posesia unui temei din cele prevăzute de art. 449 Cod de procedură civilă. În același timp, acest temei trebuie să vizeze situația de fapt, care a fost obiectul examinării în instanța de fond, dat fiind că instanța de recurs verifică corectitudinea aplicării și interpretării de către instanța inferioară a normelor de drept material și procesual în limitele materialelor din dosar și în limitele recursului declarat, or, nu poate fi revizuită o hotărâre care elucidează o anumită situație de fapt, asupra căreia s-a pronunțat instanța de fond, prin prisma unui temei care caracterizează o altă situație.

Colegiul reține că, pentru a redeschide procesul trebuie să fie invocate temeiurile prevăzute de către art. 449 Cod de procedură civilă și prezentate circumstanțele sau faptele existente obiectiv pentru declararea revizuirii confirmate în fața instanței prin prezentarea unor probe concludente.

Din conținutul cererii de recurs în coroborare cu cererea de revizuire depusă de către Irina Rusalenco, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc, rezultă că revizuenta – recurenta a invocat drept temei de revizuire prevederile art. 449 lit. b) Cod de procedură civilă.

În acest sens, revizuenta a indicat că la 08 iunie 2019 Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Hotărârea nr. 39, prin care a fost adoptată Declarația cu privire la recunoașterea caracterului captiv al statului Republica Moldova, ca urmare, poporul Republicii Moldova prin vot majoritar și incontestabil a declarat sistemul judecătoresc capturat, corupt și incompetent.

Respectiv, la data emiterii deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond a căror revizuire a fost solicitată, judecătorii nu erau imparțiali și obiectivi,

făcând parte din organul de stat considerat prin Hotărârea Parlamentului nr. 39 din 08 iunie 2019 ca fiind stat acaparat și care funcționează în detrimentul drepturilor și libertăților omului.

În acest context, instanța de recurs reiterează că conform art. 449 lit. b) Cod de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei.

În interpretarea corectă a prevederii enunțate, instanța de recurs relevă că, circumstanțele sau faptele menționate, trebuiau să existe obiectiv până la pronunțarea hotărârii, iar revizuentul nu putea ști despre aceste circumstanțe anterior pronunțării hotărârii, revizuirea căreia se atacă.

Cu referire la prevederile enunțate, instanța de recurs menționează că, instanța de revizuire corect și întemeiat a respins cererea de revizuire înaintată de către Irina Rusalenco, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc împotriva deciziei din 31 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, deoarece temeiul invocat de către Irina Rusalenco, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc în susținerea cererii de revizuire nu se încadrează în dispozițiile art. 449 lit. b) Cod de procedură civilă și nu poate fi interpretat ca circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu i-au fost și nu au putut fi cunoscute anterior.

Totodată, argumentele revizuentului nu se referă la careva circumstanțe sau fapte care ar avea tangență cu judecarea cauzei inițiate la acțiunea Irinei Rusalenco.

De altfel, nici referirea reprezentantului revizuyentei Irina Ruslaenco, avocatul Nicolae Daniliuc la Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 39 din 08 iunie 2019, prin care a fost adoptată Declarația cu privire la recunoașterea caracterului captiv al statului Republica Moldova, nu se încadrează în categoria circumstanțelor și faptelor esențiale și obligatorii ce ar justifica retractarea unei hotărâri judecătorești rămase irevocabile, deoarece nu are tangență cu cauza respectivă, declarația menționată făcând referire la situația social-politică a țării.

Cu referire la argumentul recurentei, că a depus revizuire asupra hotărârii instanței de fond, care este irevocabilă, dar nu asupra deciziei instanței de apel, Colegiul de recurs reține că alin. (2) art. 448 Cod de procedură civilă prevede că cererea de revizuire împotriva unei hotărâri care, fiind supusă căilor de atac, a fost menținută, modificată sau casată, emițându-se o nouă hotărâre, se soluționează de instanța care a menținut, a modificat hotărârea sau a emis o nouă hotărâre. Astfel, instanța de apel în încheierea contestată, a indicat că este inadmisibilă cererea de revizuire asupra deciziei din 31 mai 2018, ori hotărârea instanței de fond din 20 ianuarie 2017 a fost contestată.

Referitor la celelalte argumente invocate de către recurent în susținerea cererii de recurs, Colegiul remarcă că acestea nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 449 Cod de procedură civilă, or, dezacordul revizuyentei – recurentă Irina Rusalenco cu decizia a cărei revizuire a fost solicitată, nu poate constitui temei de revizuire în baza art. 449 Cod de procedură civilă, motiv pentru care cererea de revizuire corect a fost respinsă ca inadmisibilă prin încheierea din 14 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

Revizuirea este o cale de retractare a hotărârii și nu de reformare, adică în cadrul revizuirii nu se verifică legalitatea și temeinicia hotărârii adoptate, ci în baza unor temeuri strict prevăzute de lege are loc redeschiderea procesului și aceste temeuri trebuie să fie obiective, reale și legale, ce s-ar încadra în prevederile art. 449 Cod de procedură civilă, de asemenea, aceste temeuri urmează a fi aplicate așa cum le-a determinat norma juridică respectivă. Iar o cerere care nu conține aceste temeuri, nu poate fi examinată ca cerere de revizuire, fiind inadmisibilă încercarea de rediscutare a unei hotărâri irevocabile.

Ține de notat că procedura de revizuire prevăzută la art. 449 – 453 din Codul de procedură civilă servește scopului înlăturării lacunelor și omisiunilor justiției care urmează a fi aplicate într-o manieră compatibilă cu prevederile art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, fiind respectat principiul securității raporturilor juridice, care semnifică, potrivit jurisprudenței degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului că, o soluție definitivă al oricărui litigiu nu urmează a fi rediscutată. Excepție de la acest principiu poate fi doar cazul când reexaminarea este necesară în virtutea circumstanțelor fundamentale și obligatorii (speța de referință *Brumărescu c. României*, hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 28 octombrie 1999).

Astfel, securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului res judicata, adică caracterul irevocabil al hotărârilor judecătorești, care cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. Competența instanțelor ierarhic superioare de revizuire trebuie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare. Revizuirea nu trebuie considerată un apel sau recurs camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O abatere de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare (*Josan vs. Moldova*, nr. 37431/02, §25; *Brumărescu vs. România*, nr. 28342/95, §6; *Ryabykh vs. Rusia*, nr. 52854/99, §52).

În această ordine de idei, și având în vedere normele legale naționale și raționamentele Curții Europene a Drepturilor Omului enunțate supra, instanța de recurs reține că o eventuală admitere a cererii de revizuire depusă de către Irina Rusalenco în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celeilalte părți la un proces echitabil garantate de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție mai invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului speța *Popov (2) c. Moldovei* din 6 decembrie 2005, definitivă din 6 martie 2006.

Luând în considerație cele expuse, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ concluzionează că argumentele invocate în recurs sunt neîntemeiate, fapt pentru care recursul declarat împotriva încheierii din 14 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău urmează a fi respins cu menținerea încheierii enunțate.

În conformitate cu art. 195, 243 alin. (1) lit. b) și (2), art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul depus de către Irina Rusalenco, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc.

Se menține încheierea din 14 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, emisă în cauza de contencios administrativ la acțiunea înaintată de către Irina Rusalenco împotriva notarului public Rodica Semionova și Oficiului Cadastral Teritorial Chișinău (succedat în drepturi de Instituția Publică „Agenția servicii publice”) cu privire la obligarea eliberării certificatului de moștenitor legal, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Victor Burduh

Maria Ghervas